

Dönemi, kişileri mektuplardan anlamak

EDEBİYAT GÜNDEMİ

Doğan Hızlan

dhizlan@hurriyet.com.tr

Mektup türünü seviyorsanız, bu kitabı mutlaka okuyun. 'Bâkî Muhabbet' kitabında 99 mektup yer alıyor. [Yapı Kredi Yayınları](#).

Ömer M. Koç Koleksiyonu'ndan seçilen mektupların başında Bahattin Öztuncay'ın yazdığı sunuşu okuyabilirsiniz. [Kitap](#) Ömer M. Koç tarafından Sevgi Gönül'e ithaf edilmiş:

"Eski harfleri öğrenmeme vesile olan sevgili halam Sevgi Gönül'ün aziz hatırası-na."

Öztuncay, mektupların seçilişi, niteliği konusunda sunuşta bilgi veriyor:

"Yayınımız Bâkî Muhabbet, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin siyasi, askeri, edebiyat ve [sanat](#) sahalarında önemli rol almış şahsiyetlerin kaleme aldıkları ve Ömer M. Koç Koleksiyonu'nda bulunan eski yazı mektuplardan seçmeler

çermeğedir. Mektupların gönderildiği kişilerin de aynı derecede önemli olmaları bu tercihlerimizde rol oynadı."

Mektuplar, hem yazıldıkları yılların insan ilişkilerine, üsluplarına, siyasetçiden edebiyatçıya kadar türün değişen, farklı olan tarzlarını da yansıtıyor.

Şimdi mektuplaşmaların olmadığı ya da çok az olduğu bir dönemde, bu örnekler yazma [sanatının](#) da evrimini bize sunmaktadır. Özellikle edebiyat dünyasının ünlüleri arasındaki mektuplaşmaları okudum. Onların sayesinde hem o edebiyatçının hayatından bir kesiti öğrendim hem de edebiyatçıları arasındaki ağı okuyarak edebiyat tarihine düşüğüm notları yeniledim.

Eski harfleri bilenler yazanın kaligrafisi üzerine de yorum yapabileceklerdir.

Mektupların özgün dili üslup araştırmaları için de önemli malzeme niteliği taşıyor.

Bu tür mektuplar yayına hazırlanırken hiç kuşkusuz en önemli yan, bunların bugünkü karşılıklarının yazılmasıdır. Mektupların altına bugünkü Türkçeleri yazıldığı için okuma, anlama kolaylığı sağlanmıştır.

Bazı adların mektuplarını seçtim: Midhat Paşa'dan eşine, Abdülhak Hamid, Süleyman Nazif, Ahmet Haşim, Halid Ziya, Hoca Ali

Rıza'dan İsmail Hakkı Altunbezer'e, Cenap Şahabeddin, Tevfik Fikret, Faruk Nafiz'den Hüseyin Rahmi'ye, Muhsin Ertuğrul'dan Vasfi Rıza'ya, Reşad Ekrem Koçu, Orhan Veli, Ali Canip Yöntem'den Yahya Kemal'e mektubunu özellikle okumanızı isterim.

Edebiyat tartışmalarının en baharatlı olanlarından biridir. Yer yer edebi hakaretler taşır, ince alay bazen kalınlaşır.

O mektuptan bir bölümü okumanızı isterim, belki zaman zaman kızgınlığınızı ifade edecek kıvamı burada bulursunuz.

"Muhterem Yahya Kemal Bey! Affınızı, evvela istirham edeceğim: Avrupa'da bulunmadığım için 'Adap Kanunu'na tabii sizin gibi ağâh değilim. Mektubuma belki 'etiket'e muğayir başlarım yahut hâtim veriririm.

Siz bendenizi kendiniz gibi nezih, ince duygulu mu kıyas buyuruyorsunuz? Hatırlarsınız ki bir gün Darülfünûn'da üç

gazelinizdeki -hâlâ aklımdadır- kırk beş yanlış dair izahat vermiştim. Homer'in kahramanları gibi kükredinizdi."

Eleştirinin, yerginin bir [sanat](#) olduğunu bu mektuplar özellikle genç kuşağa öğretecektir. Hiç kuşkusuz yer yer eğleneceğiniz, yer yer hüzünleneceğiniz hayat belgeleri.

[Kitaplığınızın](#) temel [Kitaplarından](#) biri.

